

SANAT MI, SİHİRBAZLIK MI?
Yaşlandıkça bitmek tükenmek olmeyen bir buluş verimliliği gösteren P. Casso'nun Londra'da açtığı sergi büyük ilgi görmüştür. Resimde Picasso görülmektedir.

İngiltere'de baleler de ananelere sadık kalıyor

Sahneye çıkan ayrı ayrı 8 bale topluluğu ile İngiltere'de bale mevsimi her sene 52 hafta devam eder. Ayrıca zaman zaman dünyanın en büyük bale toplulukları da Londra'da temsiller verir. Mezkûr sekiz topluluğun ekserisi, şehir ve kasabalarda turneye çıkmak üzere kurulmuş ufak gruplar olmakla beraber, aralarındaki 4 büyük topluluk sene boyunca Londra'da bale mevsiminin uzamasını sağlamaktadır. Bale topluluklarının repertuarları son derece vasidir. Nitekim gerek konu gerekse stil bakımından değişiklik mevcut olduğu gibi an'anevi baleden modern baleye kadar her türlü dans stillini izlemek mümkündür.

Bugün bir İngiliz dans trupu her türlü dans şekillerini benimsemektedir. Ancak daha modern dans stilleri daha ziyade genç topluluklar tarafından benimsenmektedir.

GELİŞMEKTE OLAN YENİ KOREOGRAFLAR

Geçen sene İngiltere'nin en eski bale trupu «Rambert Balesi» daha ufak çapta olarak yeniden teşkilatlanmıştır. Ancak nefis bir orkestra ve eski baleleri yeniden düzenleme siyaseti sayesinde birçok yeni koreografin yetişmesine yol açmaktadır. Tıpkı aynı balenin bundan 40 sene evvel yaptığı gibi.

Londra'da yaz mevsiminde, aralarında Amerikalılar dahil birçok yeni koreografin eserleri sahneye konmaktadır. Bu eserlere Norman Morrice'in «Hazard», Jonathan Taylor'un «Diversities», Davit Toguri'nin «Inochi» ve Glen Tetley'in «Pierrot Lunaire ve Ricarcere» isimli baleleri dahil bulunmaktadır.

Bütün bu eserler, bundan 10 sene evvel bütün dünyadaki baleler tarafından denenmekte olan «mahallî durumlar» ve «hareketli» sahnelerden müteşkil bulunmaktadır.

Merkezi Londra'da Kraliyet Opera binasında bulunan İngiltere'nin en iyi balesi olan Kraliyet Balesi bu sene Amerika turnesine çıkmış bulunmaktadır. Bu turne yaz sonuna kadar 4 ay devam etmektedir. Gaybubiyeti sırasında balenin junioa kolu olan «Kraliyet balesi» turne grubu, «Kuğu Gölü», «Coppelia» ve Ashton'un komedi balesi «Fena bakılmış kız» isimli balelerle birlikte Ashton, de Valois, McMillan ve Cranko'nun kısa baleleri ni de sahneye koymaktadır.

Buna rağmen bu sene Londra'da, diğer baleleri istiyakla izleyen kalabalık seyirci kitleleri de mevcut bulunmaktadır. Mesela New York'tan gelen Martha Graham trupu, Graham'ın eserleri ile birlikte en modern bale

leri temsil etmektedir. Bu ziyaret mezkûr topluluğun Londra'daki üçüncü mevsimini teşkil etmektedir.

Graham grupundan sonra her biri nevi şahsına mahsus programları ile Hollanda, İspanyol ve Hint bale toplulukları da Londra'da temsiller verişlerdir.

FIKİR TEATİSİ

Her canlı bale toplulukları, balesinin evrensel kalitelerini müdür direktörler tarafından idare edilmektedir ve klasik teknik beynelmilel bir anlam taşımakta olduğundan bale toplulukları, fikir teatisinden buldukları gibi bazan da oyuncu da değiştirirler. Aynı temayı işleyen baleler aynı zamanda muhtelif topluluklar ve muhtelif memleketlerde sahneye konulmaktadır.

Mesela bu sene İngiltere üç bale topluluğu Adem ile Havvanın cennet bahçesi üzerinde hazırlanmış baleleri sahneye koymuştur. Kraliyet balesinin «Kaybolan Cennet» isimli balesi Fransız koreograf Roland Petit tarafından sahneye konulmuş ve baş rollerde Margot Fonteyn ile Rudolf Nureyev yer almıştır. Müteakiben Bale Rambert topluluğu aynı tema üzerinde Norman Morrice'in koreogramasını hazırladığı «Hazard» balesini takdim etmiş ve «Western Bale Tiyatrosu» da geçen aynı konuyu işleyerek «Allahın kafesi» balesini temsil etmiştir. Bu üçüncüünü Jack Carter sahneye koymuştur.

MEMLEKET TURNELERİ

Kraliyet Balesi Londra'da Covent Garden tiyatrosunda devamlı temsiller verirken aynı topluluğa mensup ufak bir grup aynı repertuarları takdim ederek İngiltere'de şehir ve kasabaları dolandırmaktadır. Çok kereler Avrupa memleketlerinde de temsiller veren Londra Festival Balesi de memleket içi temsiller vermektedir.

Bir sene içinde, ekserisi kısa süreli temsiller olmak üzere Londra baleseverleri 80 kadar bale seyretme fırsatını elde etmiştir. Bale dünyası kesin olarak iki siyaset hattı uygulamaktadır. Bu iki siyaset bayan aynı topluluk tarafından da takip edilmektedir. Bunlardan birincisi faaliyetlerin 19'uncu asır klasikleri üzerinde durmak, ikincisi ise genç koreografları teşvik amacı ile yeni bale türleri ortaya çıkarmaktır.

Muhakkak olan bir şey varsa o da, bale sanatında ne kadar geniş istihaleler olursa olsun, klasik bale daima repertuarlardaki yerini muhafaza edecektir.